

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
North Plaza B | Koning Albert II-laan 7 | B-1210 Brussel
Tel. +32 2 553 13 53 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 7 oktober 2003

met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning en de verrekening van gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers.

De Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt;

Gelet op de principiële goedkeuring door de Vlaamse regering op 26 september 2003 van het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering (hierna "het Ontwerpbesluit");

Gelet op de vraag van 29 september 2003 van het kabinet van de Vlaamse minister, bevoegd voor het Energiebeleid aan de VREG om binnen tien dagen haar advies te verlenen over het Ontwerpbesluit, ontvangen per brief op 1 oktober 2003;

Overwegende dat het Ontwerpbesluit tot doel heeft nadere regels vast te leggen ter uitvoering van artikel 18bis van het Elektriciteitsdecreet;

Overwegende dat noch artikel 18bis noch enig andere bepaling van het Elektriciteitsdecreet een bepaling bevat die de Vlaamse minister, bevoegd voor het Energiebeleid verplicht om een advies aan te vragen bij de VREG omtrent het voorliggend Ontwerpbesluit;

Overwegende dat het dagelijks bestuur van de VREG op haar vergadering van 7 oktober 2003 beslist heeft om een advies over te maken aan de Minister, bevoegd voor het Energiebeleid;

Heeft het dagelijks bestuur van de VREG op haar vergadering van 7 oktober 2003 het volgende advies goedgekeurd:

Situering van het Ontwerpbesluit

Het Ontwerpbesluit heeft tot doel nadere regels vast te leggen met betrekking tot de toekenning en de verrekening van gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers.

De basisprincipes van de gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers liggen vervat in artikel 28bis van het Elektriciteitsdecreet. Dit artikel 18bis werd toegevoegd aan het Elektriciteitsdecreet als gevolg van de goedkeuring door het Vlaams Parlement op 25 juni 2003 van een voorstel van decreet van de heren Bruno Tobback, Francis Vermeiren en André-Emiel Bogaert tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, voor wat de openbaredienstverplichtingen betreft.

De gratis hoeveelheid elektriciteit, geregeld in artikel 18bis van het Elektriciteitsdecreet, trad in werking op 1 juli 2003, datum van de volledige vrijmaking van de Elektriciteitsmarkt in Vlaanderen.

Voordien (in de gebonden markt) bestond er eveneens een regeling voor de gratis toekenning van elektriciteit aan huishoudelijke afnemers. Het besluit van de Vlaamse regering van 19 oktober 2001 houdende het gratis vervoer en de gratis levering van een hoeveelheid elektriciteit als sociale openbaredienstverplichting (B.S. 20 november 2001) regelde de gratis toekenning van een hoeveelheid elektriciteit vanaf 1 januari 2002 tot 1 juli 2003.

Opmerkingen en aanbevelingen bij het Ontwerpbesluit

- Aanhef

Als eerste rechtsgrond wordt in de aanhef verwezen naar artikel 6, §1, VII, a) van de wet van 8 augustus 1988 (wat moet gewijzigd worden in "de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen"), namelijk de gewestelijke bevoegdheid over de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is of gelijk is aan 70.000 volt). Verder wordt verwezen naar een onbestaand artikel 6, §1, VIII, d) van het BWHI. De VREG vraagt zich af welke extra rechtsgrond voor het voorliggend Ontwerpbesluit gevonden kan worden in de voornoemde artikelen van de BWHI ten opzichte van artikel 18bis van het Elektriciteitsdecreet.

In de aanhef wordt verwezen naar het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van het "elektriciteitsdecreet". Dit moet natuurlijk "elektriciteitsmarkt" zijn.

Verder dient te worden toegevoegd dat artikel 18bis, §7 werd ingevoegd bij het decreet van 4 juli 2003.

Ten slotte merkt de VREG op dat de elektriciteitsprijzen niet worden goedgekeurd of voorgelegd door de Commissie voor de Elektriciteit en het Gas (CREG) zoals wordt beweerd in de aanhef van het Ontwerpbesluit. De CREG keurt enkel de transmissie- en distributienettarieven goed, overeenkomstig artikel 12, §1 en §4 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna "Elektriciteitswet"). De CREG heeft niet de bevoegdheid om elektriciteitsprijzen (prijzen aangerekend door een leverancier van elektriciteit of gas) goed te keuren, laat staan maximumprijzen vast te leggen. Overeenkomstig artikel 20 van de Elektriciteitswet kan enkel de federale Minister bevoegd voor economie, na advies van de CREG en na beraadslaging in Ministerraad, maximumprijzen vaststellen voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers. Dit gebeurde reeds in het verleden in het Ministerieel Besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit. Dit MB legt de maximumprijzen vast voor de verkoop van elektriciteit in hoog- en laagspanning via het distributienet aan eindafnemers die geen in aanmerking komende afnemers zijn. Deze maximumprijzen variëren wel elke maand volgens de prijsherzieningsparameters N_c en N_e , die maandelijks, door de federale Minister die energie in zijn bevoegdheid heeft, in het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd. Gelet op de voorgaande opmerking dient de aanhef en de formulering van artikel 2, §1 te worden aangepast.

- Artikel 2

Voor wat artikel 2, §1 betreft wordt verwezen naar de hierboven gemaakte opmerking m.b.t. de bevoegdheden van de CREG.

De VREG vraagt zich verder af met welke prijs de gratis hoeveelheid elektriciteit zal dienen te worden vermenigvuldigd zodra de elektriciteitsmarkt in Wallonië en Brussel ook volledig vrijgemaakt zal zijn.

- Artikel 3

In artikel 3 wordt voorzien dat de leverancier maandelijks een staat moet opmaken van de kortingen die door hem, als gevolg van de maatregel van de gratis hoeveelheid elektriciteit, werden aangerekend op de elektriciteitsfacturen die hij tijdens de betrokken maand aan zijn klanten heeft gestuurd. Dit bedrag wordt dan doorgefactureerd aan de betrokken netbeheerder, die instaat voor de terugbetaling ervan aan de leverancier.

De VREG meent dat deze werkwijze een aantal nadelen heeft. De leveranciers worden verplicht om in te staan voor een zekere pre-financiering van de gratis hoeveelheid elektriciteit. Hij moet ze eerst toekennen aan zijn klanten en kan dan pas de betaling ervan bij de netbeheerder aanvragen.

Bovendien gebeurt de afrekening tussen de leverancier en netbeheerder in verschillende stappen wat de procedure administratief log maakt: eerst moet de netbeheerder aan de leverancier de gegevens van het aantal gedomiciliëerde personen overmaken, daarna moet de leverancier op basis van de door hem toegekende kortingen een overzicht opmaken per netbeheerder, ten slotte moet de netbeheerder dit bedrag dan aan de leverancier overmaken.

De VREG stelt als alternatief voor om de geldelijke tegenwaarde van de gratis hoeveelheid elektriciteit tussen de netbeheerder en de leverancier te laten afrekenen via de nettarieffactuur.

De nettarieffactuur is de factuur die de netbeheerder stuurt aan de leverancier, jaarlijks bij de meting van het verbruik van een klant van deze leverancier (zowel wanneer de meterstand wordt opgemeten door de netbeheerder of het bevoegde meteringsbedrijf, als wanneer de meterstand door de betrokken afnemer zelf aan de netbeheerder wordt gemeld), bij de verhuis van de klant of bij een verandering van leverancier. Op de nettarieffactuur berekent de netbeheerder per klant van de betrokken leverancier de door hem te betalen transmissie- en distributienettarieven en de bijhorende heffingen. Na de overmaking van de nettarieffactuur, kan de leverancier een afrekeningsfactuur opmaken en sturen naar de betrokken afnemer.

Op deze nettarieffactuur zou de netbeheerder bijkomend het aantal gedomiciliëerde personen op het betrokken adres kunnen aanduiden en een bedrag in mindering brengen dat overeenkomt met de gratis hoeveelheid elektriciteit die moet worden toegekend aan dit gezin. De netbeheerder kan op een relatief eenvoudige manier dit bedrag in mindering brengen op zijn factuur, aangezien hij zelf inzage heeft in het Rijksregister.

Een ander voordeel van dit alternatief is dat er geen pre-financiering door de leverancier dient te gebeuren. De leverancier zal zodra hij de nettarieffactuur voor de betrokken klant heeft bekomen, onmiddellijk een afrekeningsfactuur naar de klant sturen, waarop dan ook de gratis elektriciteit in mindering zal worden gebracht.

Een bijkomend voordeel is dat de gratis hoeveelheid elektriciteit via de nettarieffactuur in één stap kan worden afgerekend tussen netbeheerder en leverancier. Bovendien moeten niet alle domiciliëegegevens voor 1 februari aan de leveranciers worden verstrekt. Aangezien de netbeheerders het sturen van de nettarieffacturen spreiden over het hele jaar, worden de gegevens ook gespreid overgemaakt aan de leveranciers. Dit is een groot administratief voordeel ten opzichte van de procedure voorgesteld in het Ontwerpbesluit.

Indien dit alternatief van de VREG wordt behouden zou artikel 4 van het Ontwerpbesluit volledig kunnen vervallen. Eventueel kan wel worden bepaald dat de leverancier de korting van de gratis elektriciteit in mindering dient te brengen van zijn afrekeningsfactuur, binnen een maand na ontvangst van de nettarieffactuur.

Indien het alternatief van de VREG niet wordt behouden, stelt de VREG voor om artikel 3, §1 te herformuleren tot "De leverancier maakt maandelijks per netbeheerder een staat op van de bedragen die hij afgetrokken heeft van de afrekeningsfacturen van huishoudelijke afnemers, aangesloten op het net van de betrokken netbeheerder en factureert deze aan de betrokken netbeheerder." Daarbij zou een termijn moeten worden bepaald binnen dewelke de netbeheerders deze gratis elektriciteit aan de leveranciers dienen te betalen. De VREG denkt aan een termijn van een maand.

In artikel 3, §2 wordt verwezen naar de gratis elektriciteit die in het kader van andere wetten en decreten worden toegekend. Waarschijnlijk wordt verwezen naar de 500 kWh gratis elektriciteit waarop de begunstigden van het sociaal tarief recht hebben, zoals bepaald in het ministerieel besluit

van 15 mei 2003 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. De VREG merkt op dat in artikel 3, §2, tweede lid van het Ontwerpbesluit, een uitzondering wordt gemaakt op de decretaal bepaalde algemene regel van 100 kWh per gezin, verminderd met 100 kWh per gezinslid. Uitzonderingen op een algemene regel kunnen enkel decretaal worden voorzien.

- Artikel 4

Als algemene opmerking vraagt de VREG zich af of de timing opgelegd aan de netbeheerders om de gegevens met betrekking tot het aantal gedomicilieerde personen over te maken aan de leveranciers wel realistisch is. Volgens artikel 18bis van het Elektriciteitsdecreet moeten de gemeenten uiterlijk op 15 januari van elk jaar aan de netbeheerders de toestemming geven om bij het Rijksregister de gegevens aan te vragen met betrekking tot het aantal personen dat op 1 januari van het betrokken jaar gedomicilieerd was op elk van de verschillende domicilies die zich op het grondgebied van de gemeente bevinden. Vervolgens hebben de netbeheerders, volgens artikel 4 van het voorliggend Ontwerpbesluit, de tijd tot 1 februari om deze gegevens over te maken aan de betrokken leveranciers. Dit wil zeggen dat de netbeheerders in minimaal twee tot maximaal vier weken alle domiciliegegevens dienen over te maken van de afnemers aangesloten op hun distributienet. Dit lijkt niet realistisch. Indien het alternatief van de VREG voor artikel 3 wordt gevolgd stelt dit probleem van timing zich niet.

Voor de VREG

Brussel, 7 oktober 2003,

De Voorzitter,

André Pictoel